

รายงานสรุป
กิจกรรมการฝึกอบรมปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
หลักสูตร การสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน)
ณ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. – มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
วันที่ 14 - 17 มีนาคม 2566

บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ร่วมกับศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จัดกิจกรรมอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตรการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน) ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ณ ศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ – มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 14-17 มีนาคม 2566

กิจกรรมฯ นี้ มีคณาจารย์ บุคลากรของมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งเป็นเครือข่ายประสานงานและดำเนินงานสนองพระราชดำริของโครงการ อพ.สธ. จำนวน 35 แห่ง จำนวน 65 คน เข้ารับการอบรม การฝึกอบรมดังกล่าวนี้มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรสำหรับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ที่จะเป็นผู้ให้ความรู้และขยายผลงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของโครงการ อพ.สธ. สำคัญของการอบรม ครอบคลุมการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการและแนวทางการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน หลักสูตรการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (9 ใบงาน) ตลอดจนการนำไปปฏิบัติเพื่อสนองพระราชดำริฯ ด้านการบริหารและจัดการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับแนวทางโครงการ อพ.สธ.

การอบรมในครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากรศ.ดร.อนันต์ ทองระอา อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นประธานเปิดการอบรม โดยมีผู้แทนบริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรร่วมสนองพระราชดำริฯ เข้าร่วมในพิธีดังกล่าวด้วย

สรุปประเด็นสำคัญจากการฝึกอบรม
วันที่ 14 มีนาคม 2566

- การบรรยายหัวข้อ “แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามแนวทางโครงการ อพ.สธ.” โดย นายธานินทร์ สังคะนุช เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ อพ.สธ. ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานฐานทรัพยากร ตามแนวทาง อพ.สธ. โดยเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ และทรัพยากรภูมิปัญญาจาก

ท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการฐานทรัพยากรที่เป็นมาตรฐานและเชื่อถือได้ พร้อมทั้งสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริฯ โครงการ อพ.สธ.สู่การร่วมคิดร่วมปฏิบัติการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- การบรรยาย “สำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น” เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับการดำเนินงาน การเรียนรู้เนื้อหาในใบงานที่ 1-3 ดังนี้

ใบงานที่ 1 : การเก็บข้อมูลพื้นฐานท้องถิ่น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อให้ทราบข้อมูลทางด้านศาสนา ประชากร สถานศึกษา

ใบงานที่ 2 : การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นการสำรวจจัดเก็บทำฐานข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่นเพื่อทราบข้อมูลการประกอบอาชีพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาในด้านการประกอบอาชีพ

ใบงานที่ 3 : การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น เป็นการรวบรวมสภาพภูมิประเทศ ลักษณะดิน แหล่งน้ำ อุณหภูมิ ปริมาณแสง ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของทรัพยากรกายภาพ

- กิจกรรมฝึกปฏิบัติงานเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการของโครงการ อพ.สธ. โดยแบ่งผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเป็นกลุ่มเพื่อทำการศึกษา ฝึกบันทึก ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำสื่อสำหรับการนำเสนอข้อมูล ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมด้วยใบงานที่ 1 – 3

วันที่ 15 มีนาคม 2566

- การบรรยาย “สำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น” เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับการดำเนินงาน การเรียนรู้เนื้อหาในใบงานที่ 4, 8 และ 9 ดังนี้

ใบงานที่ 4 : เก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถี ชุมชน ข้อมูลที่มาการตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
แสดงให้เห็นวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

ใบงานที่ 8 : การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในแต่ละหมู่บ้าน

ใบงานที่ 9 : การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดี

- กิจกรรมฝึกปฏิบัติงานเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการของโครงการ อพ.สธ. ในพื้นที่จริง ณ หมู่ที่ 3 บ้านหนองขอน ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเป็นกลุ่มเพื่อทำการ ฝึกบันทึก ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำสื่อสำหรับการนำเสนอข้อมูล ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมด้วยใบงานที่ 4, 8 และ 9

วันที่ 16 มีนาคม 2566

- การบรรยาย “สำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น” เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับการดำเนินงาน การเรียนรู้เนื้อหาในใบงานที่ 5-7 ดังนี้

ใบงานที่ 5 : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น ที่มีความสำคัญ และมีลักษณะพิเศษสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้

ใบงานที่ 6 : การเก็บข้อมูลของสัตว์ในท้องถิ่น ที่มีความสำคัญ และมีลักษณะพิเศษ สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้

ใบงานที่ 7 : การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์ ชนิดและการกระจายพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ นอกจากพืชและสัตว์ในท้องถิ่น เช่น เห็ด รา สาหร่าย ไลเคน ฯลฯ

- กิจกรรมฝึกปฏิบัติการเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการของโครงการ อพ.สธ. โดยแต่ละกลุ่มได้ทำการศึกษา ฝึกบันทึก ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำสื่อสำหรับการนำเสนอข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพด้วยใบงานที่ 5 - 7 ด้วย

วันที่ 17 มีนาคม 2566

- การบรรยาย “การทำทะเบียนทรัพยากร การกรอกข้อมูลลงฐานข้อมูล” เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถบริหารจัดการข้อมูลและการใช้ประโยชน์ข้อมูลได้จริง โดยได้ออกแบบหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติในการจัดทำทะเบียนพรรณไม้ท้องถิ่น ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ทะเบียนสัตว์ในท้องถิ่น ทะเบียนชีวภาพอื่นๆ ในท้องถิ่น พร้อมทั้งฝึกการบันทึกข้อมูลลงฐานทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. โดยรวบรวมข้อมูลจาก 9 ใบงานที่ได้เรียนรู้ตลอด 4 วัน

- กิจกรรมฝึกปฏิบัติงาน “เขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” พร้อมทั้งนำเสนอผลงานต่อวิทยากร อพ.สธ. พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงสำหรับการใช้งานจริงต่อไป

การประเมินผลการอบรม

บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานด้วยวิธีการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมผ่านแบบสอบถาม จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 83.60 ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 61 คน ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 94.1

วิธีการประเมินผล

- จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมรวม 61 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 45 คน เพศชาย 16 คน ในจำนวนนี้มี 51 คนที่ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นเพศหญิง 37 คน เพศชาย 13 คน และไม่ระบุเพศ 1 คน ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักวิชาการและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถจำแนกตามหน่วยงาน ได้ดังนี้

ลำดับ	อาชีพผู้เข้าอบรม	จำนวน / คน
1	ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	16
2	ครู/อาจารย์ ผู้สอนระดับประถม หรือมัธยมศึกษา	28
3	อาจารย์/เจ้าหน้าที่/บุคลากรทางการศึกษามหาวิทยาลัย	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษา	2

ประเด็น/หัวข้อประเมินความรู้และความเข้าใจภายหลังการอบรม

ลำดับ	ประเด็น/หัวข้อคำถาม
1	ความรู้และเข้าใจแนวทางการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในภาพรวม
2	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
3	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
4	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น
5	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน
6	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
7	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น
8	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 7 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น
9	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 8 การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น ในท้องถิ่น
10	ความรู้และเข้าใจกระบวนการทำงาน ใบงานที่ 9 การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
11	ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา/ดำเนินงานโครงการ
12	ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้เสริมการดำเนินโครงการในขั้นตอนเริ่มพัฒนาโครงการ/ ขั้นตอนการบริหารจัดการ/ดำเนินงาน /ขั้นตอนประเมินผลและตรวจสอบความถูกต้อง

ผลการประเมินระดับความรู้ความเข้าใจผู้เข้าร่วมฝึกอบรม

- ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 94.1
- ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.9
- ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ร้อยละ 2

ประมวลผล (หัวข้อที่ 12) การนำความรู้จากการอบรมไปเสริมการดำเนินโครงการในขั้นตอนเริ่มพัฒนาโครงการ และ/หรือขั้นตอนการบริหารจัดการดำเนินงาน และ/หรือ ขั้นตอนประเมินผลและตรวจสอบความถูกต้อง สรุปผลได้ดังนี้

- ร้อยละ 76 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนการบริหารจัดการ/ดำเนินงาน
- ร้อยละ 65 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนเริ่มพัฒนาโครงการ
- ร้อยละ 44 ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนประเมินผลและตรวจสอบความถูกต้อง

การวัดระดับความพึงพอใจการอบรม

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมฯ ในระดับมากอยู่ที่ร้อยละ 93.57

ประเด็นและระดับความพึงพอใจ 3 อันดับแรก

- วิทยากรบรรยายและบรรยากาศการอบรม ร้อยละ 100 ระดับความพึงพอใจ “มาก”
- การประสานงานและการจัดการของทีมผู้จัด ร้อยละ 96 ระดับความพึงพอใจ “มาก”
- เอกสาร อุปกรณ์ และสื่อที่ใช้ประกอบการอบรม ร้อยละ 91 ระดับความพึงพอใจ “มาก”

